

ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಸಮಾಜವಾದ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ

ಡಾ. ಮಣಿಪ್ರಸಾದ್ ಎಸ್. ಎನ್*

*ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರ, ರಾಮನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸಾರಾಂಶ (Abstract)

ಸಮಾಜವಾದ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಾರಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಅದರಾಚೆ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಪರ್ಯಾಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿ ನೋಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದೇ ಸಮಾಜವಾದ. ಇದರ ಮೂಲ ಆಶಯ ಸಮಾನತೆಯ ಅಧಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು. ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇದರ ಶಾಂತಿಯುತ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ಹೋರಾಟಗಳು ಸಮಾಜವಾದ ಬಲಿಷ್ಠಗೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾದವು. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವವು ನಿರಂತರ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮಾಜವಾದ ರೂಪಾರಂಭಗೊಂಡ ಸಮಾಜವಾದವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಷದ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ಸಮಾಜವಾದ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ, ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜಕೀಯ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಸಮಾಜವಾದವು 19 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಮತ್ತು ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್‌ರವರಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವು 1934ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗಿನಿಂದಲೇ ಅದರ ಅರಂಭಿಕೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು¹ ರಾಮ್‌ಮನೋಹರ್ ಲೋಹಿಯಾ ಹಾಗೂ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಭಾರತೀಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರೂಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸ್ವಷ್ಟ ರೂಪವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ 1942ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

ಸಮಾಜವಾದದ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ನಾವು ಪ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲಘಟ್ಟವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಸಮಾನರ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ' ಎಂಬ ಸಮಾಜವಾದಿಯ ಪ್ರಥಮ

Please cite this article as: ಮಣಿ ಪ್ರಸಾದ್ ಎಸ್.ಎನ್. (2021). ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಸಮಾಜವಾದ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ.

ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರಿಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 3(1), ಪು.ಸಂ. 126-132

ಘೋಷಣೆಯು ಗ್ರಾಕ್ಯುಸ್ ಬಬಫ್‌ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿತ್ತು.² ಇವರು ಸ್ವಾಂತತ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಹೋದರತ್ವ ಎಂಬ ಸಮಾಜವಾದದ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಕೀಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ವಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ನಿಲುಕುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಸಿ.ಇ.ಎಂ ಜೋಡ್‌ರವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದಾರೆ, ಇದೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಒಂದು ಚಳುವಳಿ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಮಹೋತ್ತರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಜವಾದದ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ಬರ್ಟೆಂಡ್ ರಸಲ್‌ರ 'ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳವು ಸಮಾಜದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರುವುದೇ' ಸಮಾಜವಾದ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾನಾಗಿರುವುದು ಸಮಾಜವಾದ. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್‌ರವರ 'ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸ್ವಹಿತವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಒಳಿತಾಗಿ ತೊಡಗಿಸುವುದೇ' ಸಮಾಜವಾದ ಎಂಬಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತ್ರಲ್ಲ ಆದರೂ ಒಪ್ಪಿತ ಸತ್ಯ ಸಮಾಜವಾದವು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ಶತ್ರು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕಮಾಲದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ಶಂಕರ ಕುರ್ತುಕೋಟಿ ಕೆ.ಆರ್. ಕಾರಂತ, ಸದಾಶಿವರಾವ್ ಮೊದಲಾದವರು ಅಪಾರವಾದ ಶ್ರಮವನ್ನು ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮುಂಬೈ-ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಮುಂದುವರೆದು ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿರವರಿಂದ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಭಾಗದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಮಾಜವಾದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪಾದಾರ್ಪಣೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಯುವಕರು, ಸಮಾಜವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಪ್ರಮುಖರೆಂದರೆ ಖಾದ್ರಿಶಾಮಣ್ಣ, ಬಾ.ಸು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಶಾಂತವೇರಿಗೋಪಾಲ ಗೌಡರು.

ಶಾಂತವೇರಿಗೋಪಾಲ ಗೌಡರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ರಾಮ್‌ಮನೋಹರ್ ಲೋಹಿಯಾ ಹಾಗೂ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಎಂದರೆ ನೆನಪಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು. ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಯ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ, ಸೆಳದದ್ದು ರೈತಾಪಿವರ್ಗದ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳು, ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಮಾತ್ರ

ಸಮಾಜವಾದ. ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೆಲೆ, ಅದರ ಪರಿಚಯ, ಅದರ ಸೊಗಡು ಅದರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾಗಿ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದ ಬಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ಶಾಂತವೇರಿ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದು, 1946ರಲ್ಲಿ ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಮಾವೇಶ ಶಾಂತವೇರಿಯವರಿಗೆ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು 'ಸಮಾಜವಾದಿ' ಎಂದು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮುಂದೆ ಸಕ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿ ರಾಮ್‌ಮನೋಹರ್ ಲೋಹಿಯರವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾದರು.

ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರೊಂದಿಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಯುವಕರು ಸಮಾಜವಾದದ ಕಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾದರು. ಜೊತೆಗೆ 1948ರ ಕಾಲಘಟ್ಟವು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿತ್ತು, ಕಾರಣ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಜನ್ಮತಾಳಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸಮಾಜವಾದಿ ನಾಯಕರುಗಳಾದ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡ, ವೈ.ಆರ್.ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ, ನೆ.ಕೆ.ಸೀತಾರಾಮ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮುಂತಾದವರು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

ಶಾಂತವೇರಿಯವರ ಸಮಾಜವಾದದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ

ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಲೆನಾಡಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ, ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ಮನೋಭಾವ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಹಾಗೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವತೆ ಶಾಂತವೇರಿಯವರು ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದರು. ಇವರ ಬಹುತೇಕ ಸಮಾಜವಾದ ತತ್ವಗಳು ಬಡವರ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ, ದಲಿತರ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಪರವಾಗಿದ್ದವು, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಹಾಗೆಯೇ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದವು. ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಜನರಿಗೆ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶ ನಿರಾಕರಣೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಸಮಾಜವಾದವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು.

ಇಂದಿನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ರಾಜಕಾರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಕೂರ ಶಾಂತವೇರಿಯವರ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದದ ಚಿಂತನೆಗಳು ಅದರಲ್ಲಿನ ವ್ಯಾಪಕತೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಮೊದಲಿಗೆ ಅವರ ಸಮಾಜವಾದದ ಅಶಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶ ಒದಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೊಡನೆ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು, ಆರಗದ ವಿರಕ್ತಮಠದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲೆ ನಡೆಸುವುದು, ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ, ಖಾದಿನೂಲು ತೆಗೆಯುವುದು,

ಜೀತಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ವರ್ಗ ಅಥವಾ ವರ್ಣ ತಾರತಮ್ಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಹಾಗೂ ರೈತರು-ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಂತಾದವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು, ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಬಡತನ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಿಕೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇನ್ನು ಹತ್ತು ಹಲವು ಸಮಾಜಮುಖಿ ಪ್ರಗತಿಪರ ದೀನದಲಿತರ ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಬದ್ಧರಾಗಿ ಅವುಗಳ ಸಾಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಾಣುವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಪ್ರಬಾಲ್ಯ ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ ವಲಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠಗೊಂಡು ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಉಳ್ಳವರು ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಡ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರ ಬದುಕನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವವರೇ? ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಇಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿವೆ.

ಸಮಾಜವಾದ ತತ್ವಗಳ ಆಶಯಗಳು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬರಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಸಮಾಜವಾದ ಅಥವಾ ಅವರ ತತ್ವಗಳು, ಅವರ ಭವಿಷ್ಯದ ನೆಲೆಗೆ ಒಂದು ಸ್ವಷ್ಟ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿತ್ತು. ಕಾರಣ ಅಂದು ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ನಮ್ಮವ ನಿಮ್ಮವ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಇಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯಾಪಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಳದ 10-20 ವರ್ಷಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಹಣಬಲ, ಜಾತಿಬಲಗಳೇ ಇಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವ ದಾರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಮತವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇಡಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಪಡಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಸಮಾಜಮುಖಿಯಾಗಿ ಜನರ ಬಡವರ, ನಿರ್ಗತಿಕರ, ದೀನದಲಿತರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವವು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜವಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಸೇವಾಭದ್ರತೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆ, ಬಡತನ ಮುಂತಾದ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ತೀವ್ರ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಸಮಾಜವಾದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದಾದರೇ ಕೇವಲ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗ, ಧರ್ಮವನ್ನೆಲ್ಲ ಮೀರಿ ಮಾನವೀಯತೆ, ಕರುಣೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶ ಅಥವಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಅಶೋತ್ತರಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ದಮನಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಮಾಜವಾದದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. 2020ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಂತ ನೂತನ ಕೃಷಿ ಕಾಯ್ದೆ ಹೇಗೆ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಪಿಎಂಸಿ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ರೈತರನ್ನು ಹೊರದೂಡಬಹುದೆಂದು ಹೊಸ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರನ್ನು ಶೋಷಿಸಲು ಹೊರಟಿತು. ಈ ಗೊಂದಲಕಾರಿ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಸುಮಾರು ದಿನಗಳಿಂದ ದೆಹಲಿಯ ಗಡಿಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗವು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ರೈತಾಪಿವರ್ಗದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವೆಸಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಚಿಂತಿಸದಿದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಈ ದೇಶದ ಅನ್ನದಾತನ ಬೇಡಿಕೆ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಕಡೆ ಗಮನ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಇವೆಲ್ಲ ಗೊಂದಲಗಳು, ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ರೈತಾಪಿವರ್ಗದ ಹೋರಾಟಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತ ಹೋರಾಟದ ಹಿನ್ನೆಡೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ರೈತ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಲೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಶಯಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿವೆ ಎಂಬುದರ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಸಮಾಜವಾದ ಅದರ ಆಶಯಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾದುದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಈಗ ಬಹು ಚರ್ಚಿತ ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಏಕೆ ದುರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ? ಯಾಕೆ ಸೋಲುತ್ತಿದೆ? ಎಂಬಂತಹ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಪ್ರಸರಗೊಂಡ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಭಾರತದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಆಶಾಕಿರಣವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಮಾಜವಾದವು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿರದೇ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ಕೃಷಿ, ಸಿನಿಮಾ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದ ಬಹು ಆಯಾಮದ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಮಾಜವಾದದ ಅಶೋತ್ತರಗಳು, ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ಕೇವಲ ಸಮಾಜವಾದ ಎಲ್ಲೊ ಪ್ರತಿಕಾರಂಗದ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ನೇತರರ ಜನ್ಮದಿನೋತ್ಸವದ ಆಚರಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಬಂದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಭಾರತದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕದಂತಹ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಕವೇ ಸರಿ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸರ ನಾಶ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಬದಲಾಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿನ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ

ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ವಲಯದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ, ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಜಟಿಲಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿದೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸಮಾಜವಾದದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯು ಅವರ ಚಿಂತನಾಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.³ ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಂಬಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಟೀ ಬೆಳೆಗಳು ಮುಂತಾದವು ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಹಾಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು 'ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು 1954ರಲ್ಲಿ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದರೂ ಇದು ಹೇಗೆ ಇಂದು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ ಎಂದರೇ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಹಾಗೆ ಅನೇಕರು ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಂಡಳಿ/ ನಿಗಮ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮುಖೇನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದರೂ ಅದು ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಗಲಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಇವರ ಸಮಾಜವಾದದ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಈ ಆಶಯ ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ. ಹಾಗೆಯೇ ಜನಸ್ನೇಹಿಯಲ್ಲದ ತೆರಿಗೆಗಳು ಹೇಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆಂದು ಮಾರ್ಚ್ 1954ರ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಜನಸ್ನೇಹಿಯಾದ ತೆರಿಗೆಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು ಇದು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ.⁴

ಉಳುವ ರೈತರಿಗೆ ಭೂವಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಆಶಯ ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಾತ್ರ ರೈತ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಗಳಿಂದ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನಗಳಿಲ್ಲ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಗೌಡರು ಹೇಳಿರುವ ಶೋಷಣೆರಹಿತ ಸಮಾಜವು 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಗೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ, ವಿದ್ಯಾಂತವರ್ಗ, ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ಶೋಷಣೆರಹಿತ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವುದು ವಾಸ್ತವ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದು ಅಸಮಾನತೆ, ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ ಇಂದಿನ ಔದ್ಯೋಗಿಕ, ತಾಂತ್ರಿಕ, ಐಟಿ-ಬಿಟಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಜೊತೆಗೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡಲಿಪೆಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಹತ್ತು-ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲು ಸಮಾಜವಾದ ಅದರ ಆಶಯಗಳು, ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿ

1. ಸೋಮೇಶ್ವರ್ ಹ. (1981). ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿ. ಇಲ್ಲಿ, ಕೋಣಂದೂರು ವೆಂಕಟಪ್ಪಗೌಡ (ಸಂ), ಜೀವಂತಜ್ಞಾಲೆ, ಪು.ಸಂ.46.
2. ಬಾಪು ಹೆದ್ದೂರಶೆಟ್ಟಿ. (2014). ಸಮಾಜವಾದ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟ. ಬಂದಗದ್ದೆ, ಹೊಸಲೇಕ (ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ) ಪು.ಸಂ. 6.

3. ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಡಿಬೇಟ್ಸ್, 1954, ಏಪ್ರಿಲ್ 01, ವಾಲ್ಯೂಂ-10, ಪಾರ್ಟ್-04, ನಂ 33-48, ಪು. 1614-1615.
4. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಮತ್ತು ಆನಂದಮೂರ್ತಿ ಜಿ.ವಿ (ಸಂ) : ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡ ನೆನಪಿನ ಸಂಪುಟ, ಪು.ಸಂ. 25

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಮತ್ತು ಆನಂದಮೂರ್ತಿ ಜಿ.ವಿ . (2010). ಜೀವಂತ ರಾಜಕಾರಣದ ಮಾದರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡ ನೆನಪಿನ ಸಂಪುಟ, ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಯು.ಆರ್ (ಸಂ), ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
- ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ. (ಸಂ). (1981). ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತವೇರಿ. ಮಾನಸ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಡಿಬೇಟ್ಸ್, 1954, 1945, 1956.
- ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್. (2018). ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್‌ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ನವದೆಹಲಿ.
- Krishna Sahai. (1986). Socialist movement in India. Classical Publishing company, New Delhi.
- Ram Manohar Lihia. (1963). Marx Gandhi and Socialism,.Navahind prakashna, Hyderabad.